
El quid de la qüestió

Sílvia Colomé

Les àvies. Sàvies. Almenys als ulls d'infant acabats d'obrir al món. Algú podria dir: "El diable sap més per vell que per diable". I segurament tindria raó. Perquè són moltes les frases fetes que tenen raó. En recordo algunes de les que em van regalar aquestes àvies sàvies. La Maria, amb el seu portuguès matern, repetia: "Guarda o que não presta e terás o que te faz falta" (guarda el que no necessitis i tindràs el que et fa falta). Potser per això m'envaeixen els objectes a casa. La Isabel, amb un català genuí, valorava sovint: "Al pot petit hi ha la bona confitura". Amb el meu escàs metre i mig d'estatura, m'ha anat servint per reforçar l'autoestima. D'ella en recordo també: "Cel rogent, pluja o vent", que com a urbanita m'ha permès presumir algun cop de falsa ruralitat. O l'eloqüent: "M'ha agafat amb els pixats al ventre", que penso molt més que no pas dic. Perquè hi ha fraseologia que no ha envellit bé, com: "Parlar estranger" o "Parlar en cristià".

Així que m'ha arribat a les mans l'interessant llibre *L'origen de 110 dites populars* (Albertí), recollides i explicades per Albert Vidal, no he pogut evitar cercar les que tant deien les meves àvies. No les he trobat totes i no és estrany. Perquè de frases fetes n'hi ha per donar i per vendre. De pe-

---

Estem deixant les dites populars embolicades amb naftalina al bagul dels records

---

tits, era difícil sentir parlar els grans sense que les fessin anar a tort i a dret. Fet que passa cada cop menys. Estem perdent aquesta riquesa procedent de la saviesa i del llenguatge populars. Les hem anat deixant de banda, ben embolicadetes amb naftalina al bagul dels records. La transmissió falla. En algun cas perquè ja no ens hi sentim identificats, però no sempre és així. Simplement les estem eliminant del vocabulari. Per això és tan important la feina d'autors com Albert Vidal, que, amb el subtítol *Per què diem...? (1)* promet més volums amb més dites acompanyades del seu significat i de l'origen. Mentrestant, m'entretinc amb aquestes primeres 110, n'aprenc algunes i en refresco d'altres, com la molt utilitzada encara avui "el quid de la qüestió". Vidal explica que podria venir d'una deformació del mot llatí *lic* que s'usava als inicis de la impremta per indicar al lector que parés atenció en un passatge concret de la lectura. Em sembla un origen deliciós, com el de moltes altres dites populars, que no deixen de ser cireretes dolces del pastís de les llengües. As-saborim-les.●